

Bidden tot God begint met het zegenen van God. Mensen zeggen God het goede toe. Die zegening is wederzijds, en juist in de wederzijdse zegening groeien vrede en gerechtigheid.

Zegen, over elk die bij jullie hoort.

Deze leidraad werd geschreven door Atie de Vos, werkzaam als gemeenteadviseur voor de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland

Contactpersoon voor een gratis abonnement op deze gespreksleidraad is mw. Jos Postma, telefoon (030) 880 1468, e-mail: j.postma@pkn.nl.

Voor een abonnement op *Open Deur*, oecumenisch maandblad over vragen van geloven en leven, voor mensen binnen en buiten de kerken kunt u contact opnemen met Boekencentrum Uitgevers, tel. (079) 362 86 28, www.open-deur.nl

Bij Open Deur nummer 6, juni 2009

In gesprek over: **Zegenen**

Wie iemand zegent, maakt de ander groot, kleineert en negeert de ander niet.

Zegenen hoort voor velen bij een kerkdienst, bij een viering. Als gelovig mens leer je over het algemeen zo de zegen kennen: de voorganger in een viering zegent de gemeenteleden. Het *Open Deur*-nummer van juni 2009 gaat in op de liturgische betekenis van ‘zegenen’: waar komt de zegening vandaan en wat was de kerkelijke ontwikkeling daarbij? Wie wordt gezegend en door wie word je gezegend? Bij welke gelegenheid wordt er gezegend? Hoe ervaren mensen de zegen?

Van een Joodse vriendin leerde ik dat ouders hun kinderen de zegen van de Eeuwige mogen meegeven en dat de ene mens de andere mens Gods zegen niet mag onthouden. Over dat gegeven staan in dit nummer van *Open Deur* ook mooie verhalen.

Wat is zegenen eigenlijk?

In het artikel op pag. 2 en 3 ‘Meer dan een hartelijk gebaar’ doet de auteur Herman Andriessen een aantal uitspraken waarmee hij iets zegt over de betekenis van zegenen.

1. De zegen vertegenwoordigt iets van God. Zegen is altijd een vorm van vertegenwoordiging.
2. Zegen gaat over iets goeds en gunstigs dat in de macht ligt van degene die de zegen waar kan maken; voor gelovige mensen is dat de Eeuwige.
3. Zegen gaat over toekomst, een toekomst die wij niet zelf in de hand hebben maar die we toevertrouwen aan degene die de toekomst wel in handen heeft.
4. Zegen is een appél op God om het goede dat Hij in de dingen en de mens heeft neergelegd eruit te laten komen en waar te maken.

Ga twee aan twee tegenover elkaar zitten en vertel elkaar wanneer u zich gezegend heeft gevoeld. Bij welke gelegenheid was dat? Door wie voelde u zich gezegend? Komt dat overeen met de betekenis die Andriessen aan de zegening geeft?

Wie zegent wie?

Op belangrijke momenten in hun leven kunnen mensen gezegend worden. In de Bijbel is het zegenen van mensen een gewoon gebruik en niet een privilege van mensen met een bepaald ambt of een bepaalde functie. Het woord zegenen stamt van het Hebreeuwse woord Beracha en heeft van daaruit in onze taal zowel de betekenis van 'lofprijzen' als van 'begunstigen', 'een gunst verlenen' gekregen. Daarbij is de zegen gesitueerd in het gewone leven. In het boek Genesis lezen we verhalen van zegeningen bij sterven, vertrek, afscheid en huwelijk. Isaäk wil zijn oudste zoon Esau de zegen geven die hem als eerstgeborene toekomt (Genesis 27:1-4). Als Jakob zijn broer vele jaren later weer ontmoet, geeft hij hem een cadeau: Beracha staat er in Genesis 33:11; zijn gestolen zegen geeft hij terug! Jakob zegent de zonen van Jozef (Genesis 48) en Mozes zegent het volk Israël (Deut. 33:1). Zegenen gebeurt in de familiekring, het gebeurt door een leider of een koning en door de priester.

In *Open Deur* wordt gezegd op pag. 5, in een portret van Ria Janse: "Als mensen zegenen we ook elkaar, we zijn elkaar tot zegen."

Lees de genoemde bijbelgedeelten door. In welke situaties kunnen wij elkaar zegenen en tot zegen zijn?

Zegenen en groeten

In het Bijbels Hebreeuws wordt hetzelfde woord gebruikt voor zegenen en groeten. In andere talen dan het Nederlands klinkt de zegen nog door in de groet, denk aan Grüssgott, adios, adieu, God bless you.

Schrijf allemaal op één groot stuk papier de begroeting die u meestal gebruikt wanneer u ergens binnenkomt. Doe dat in stilte. Of loop allemaal door elkaar heen door de ruimte en begroet elkaar iedere keer dat je elkaar tegen komt in de ruimte. Bespreek daarna met elkaar wat u zegt als u iemand begroet, en wat die woorden eigenlijk betekenen. Is de zegen voor elkaar daar nog in te bespeuren?

In de Joodse traditie is de Beracha de meest bekende Joodse gebedsvorm. Een vrome Jood moet volgens de traditie iedere dag minstens 100 zegenspreuken zeggen. Een zegenspreuk begint met: 'Gezegend ben Jij, Eeuwige onze God...' Ook God wil gezegend worden, door ons mensen, zoals Hij geloofd en geprezen wil worden.

Dat God door ons gezegend wil zijn, zoals wij door Hem gezegend zijn, zegt mijns inziens iets over de door God verlangde relatie tussen God en mensen.

Hoe denkt u dat deze door Hem verlangde relatie omschreven zou kunnen worden?

In een vers van Karel Eykman, schrijver van jeugdboeken en kinderbijbels, wordt die wederzijdse zegen aldus verwoord:

*De een:
De Heer zegene u
Die hemel en aarde gemaakt heeft.
De ander:
Zegenen wij dan de Heer
Hij maakte alles wat leeft.*

*De een:
Wacht eens even, kan dat zomaar
Dat mensen hun God zegenen gaan?
De ander:
Luister nou even, het mag zomaar
Dat mensen hun God zegenen gaan.*

*De een en de ander:
De Heer zegent ons
Zegenen wij dan de Heer
Die hemel en aarde gemaakt heeft,
Hij maakte alles wat leeft.*